

PROGRAMA LOCAL CONTRA L'EXCLUSIÓ SOCIAL

Àrea de Benestar
i Solidaritat

PRESENTACIÓ

El **Programa Local contra l'Exclusió Social** (PLES) ha estat impulsat des de l'Àrea de Benestar i Solidaritat de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet i està essent coordinat per part de l'Institut de Govern i Polítiques Públiques (IGOP) de la Universitat Autònoma de Barcelona.

El PLES se situa en el marc de les polítiques europees de lluita contra l'exclusió social, reconegudes ja en la Carta Social Europea revisada l'any 1996 en el «dret a la protecció contra la pobresa i l'exclusió social». D'acord amb els dictàmens europeus dels darrers anys, l'Estat espanyol ha elaborat el II Pla Nacional d'Acció per a la Inclusió Social (2003-2005), que preveu, entre d'altres, potenciar l'elaboració de plans en l'àmbit autonòmic i local (es planteja com a objectiu que els plans locals arribin a un 50% de la població de l'Estat).

Recollint aquestes disposicions i l'experiència acumulada de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet en l'elaboració de plans estratègics que incideixin en aspectes importants de la vida ciutadana, el PLES s'insereix en l'acció municipal en favor de les persones, especialment d'aquells col·lectius que, per les seves característiques, poden patir o estan patint processos d'exclusió social.

El Programa Local contra l'Exclusió Social ha estat concebut com una **estratègia per conèixer i donar resposta a les noves situacions de necessitat i desigualtat social** que s'han palesat en el municipi. Amb aquest Programa pretenem dotar la ciutat i els professionals i les professionals que hi treballen d'una eina per conèixer i analitzar el fenomen de l'exclusió social i repensar les accions municipals adreçades a la població en risc d'exclusió.

El Programa parteix d'una voluntat de treballar de manera transversal i integradora per facilitar complicitats i consensuar línies de treball, que ens permetin intercanviar recursos i coneixements per actuar de forma coordinada davant de situacions complexes i dinàmiques. Per aquest motiu, les idees clau que guien tant la metodologia, com les actuacions i el desenvolupament del PLES són:

- **Actuar sobre** els factors que generen situacions de vulnerabilitat.
- **Atendre els** col·lectius i les persones que es troben en situacions de vulnerabilitat.
- **Treballar amb** tots els agents implicats, tant els que ofereixen serveis o recursos per reduir desigualtats (*actuar sobre*), com per *atendre els* col·lectius i les persones vulnerables. Aquests agents són: les administracions, les entitats del tercer sector, les entitats privades i els mateixos col·lectius de persones afectades.

OBJECTIUS DEL PROGRAMA

Amb el Programa Local contra l'Exclusió Social es pretén dotar la ciutat i els professionals i les professionals que hi treballen d'una eina per articular totes les accions dirigides als col·lectius més vulnerables.

El PLES no és només un compendi d'actuacions pal·liatives davant d'una situació donada. Amb aquest Programa pretenem anar més enllà, pel que ens hem plantejat les fites concretes de:

- **Coordinar** les actuacions municipals dirigides a debilitar els factors generadors d'exclusió o a atendre col·lectius en situació d'alta vulnerabilitat social.
- Promoure **noves línies, accions i pautes de treball** estratègiques, per millorar la cobertura.

- Elaborar indicadors per establir un **observatori permanent** i autogestionat sobre l'exclusió social.
- Promoure la **implicació i participació** de tots els agents socials i de la ciutadania.

EL PROJECTE

Per fer-ho possible, hem dividit el desenvolupament del programa en tres fases amb objectius diferenciats:

FASE I Juny a desembre 2004	MAPA LOCAL DE SERVEIS PER A LA INCLUSIÓ SOCIAL De quins recursos disposem a Santa Coloma de Gramenet per fer front a l'exclusió social?
FASE II Gener a desembre 2005	OBSERVATORI PERMANENT SOBRE L'EXCLUSIÓ SOCIAL Quins riscos d'exclusió detectem a Santa Coloma de Gramenet? Quins són els col·lectius més vulnerables a la ciutat?
FASE III Gener a desembre 2006	PLA LOCAL PER A LA INCLUSIÓ SOCIAL Com podem lluitar contra l'exclusió social i treballar per la inclusió ?

MEMÒRIA PRIMERA FASE DEL PLES (2004)

En la primera fase del Programa, que es va desenvolupar entre el juny i el desembre de 2004, ens preguntàvem pels recursos de què disposem a la ciutat per fer front a l'exclusió social i també per qui els oferia. En conseqüència, els objectius que ens vam marcar foren:

- Elaborar un mapa de serveis locals vinculats amb la inclusió social, mitjançant entrevistes i contactes diversos amb els serveis municipals i els agents que actuen en el territori.
- Analitzar les accions dels serveis municipals i els agents, detectar buits, mancances, encavalcaments, dèficits de coordinació i possibles millores en les orientacions.
- Posar les bases del treball en xarxa: generar complicitats i anar traçant les diferents línies i mecanismes de coordinació possibles entre entitats i institucions.
- Iniciar un treball d'assessorament per a la incorporació de la perspectiva d'inclusió social en els diferents programes i serveis (per la qual cosa resultava necessari conèixer a fons les experiències existents tant en el municipi com fora d'aquest i analitzar-ne els èxits i els fracassos, les cobertures i les mancances).
- Fer una recerca de les dades de què podia disposar l'Ajuntament de Santa Coloma, a través dels seus diferents serveis, referents a processos i situacions d'exclusió social.

Les activitats de la primera fase

Per a l'assoliment d'aquestes fites, al llarg d'aquests mesos s'han desenvolupat un seguit d'actuacions i s'han obert diverses línies de treball.

Treball dels indicadors d'exclusió i inclusió social

El treball dels indicadors d'exclusió i inclusió social ens ha servit per aprofundir i sistematitzar l'enfocament teòric i metodològic del Programa en general, de cara a poder concretar estratègies operatives per a les tres fases de desenvolupament. Així, les matrius d'indicadors ens han resultat útils per a la construcció del Mapa de Serveis Locals per a la Inclusió, però també són aplicables a l'Observatori de l'exclusió i al Pla per la Inclusió Social (segona i tercera fases).

En concret, s'han elaborat 3 matrius:

- Matriu d'àmbits, factors i indicadors d'exclusió social
- Matriu de col·lectius i perfils d'exclusió social
- Matriu d'àmbits i activitats d'inclusió social

Per altra banda, hem avançat ja en la recerca quantitativa del fenomen de l'exclusió social construint i calculant l'**indicador de persones en risc d'exclusió social** a Santa Coloma de Gramenet, per al projecte que els ajuntaments de Santa Coloma de Gramenet i Badalona han presentat en el marc de la convocatòria de la Llei de barris de 2004.

Persones en risc d'exclusió social a santa Coloma de Gramenet. Estimació 2004

	Font	Dada	%
Població de difícil ocupabilitat atesa	Observatori de l'Ocupació, GRAMEIMPULS (Ajunt. SCG)	2.930	2,49
Població de 65 anys o més que viu sola	Padró d'habitants	2.510	2,13
Població amb reconeixement de disminució	Observatori Diputació Barcelona	7.188	6,10
Població que pateix addicció	Observatorio Español sobre Drogas 2001	6.776	5,75
Dones maltractades potencialment o efectivament	Departament de la Dona (Ajunt. SCG)	1.702	1,44
Dones que encapçalen llars monoparentals	IDESCAT	1.135	0,96
Persones immigrades d'origen no comunitari sense permís de treball	Observatori de la Immigració (Ajunt. SCG)	6.766	5,74
Infants desatesos i/o sobrerresponsabilitzats	EAIA (Ajunt. SCG)	324	0,27
Adolescents amb inadaptació escolar, conflictes familiars i/o trastorns psicològics	Servei de Salut, Servei i Educació (Ajunt. SCG)	977	0,83
Total de persones en risc d'exclusió social		30.308	25,71

Entrevistes als agents del territori

Per tal d'assolir els objectius apuntats, metodològicament hem optat per dur a terme en aquesta primera fase del Programa un seguit d'entrevistes de caire institucional. Aquestes entrevistes tenien una triple intenció: compilar i contrastar informació sobre els recursos (objectius *a* i *b*), difondre la perspectiva de la inclusió social (objectiu *d*), i establir les bases del posterior treball en xarxa a partir de la generació de complicitats (objectiu *c*).

Amb aquestes entrevistes no hem cercat en principi informació sobre els factors d'exclusió a Santa Coloma i els perfils i col·lectius més vulnerables, sinó que ens hem centrat en la recollida d'informació genèrica sobre les activitats dels diferents agents, els programes en què participen i els serveis que ofereixen.

L'objectiu, en aquesta fase, era **conèixer els recursos** de què disposem al territori que resultin útils tant per contribuir a la reducció de desigualtats com per atendre als col·lectius especialment vulnerables.

Les persones destinatàries d'aquestes entrevistes han estat els coordinadors i coordinadores dels diversos departaments i àrees de l'ajuntament, les persones responsables de serveis dependents d'altres administracions, les responsables de serveis generats des d'entitats d'iniciativa mercantil (privades), i les persones responsables, portaveus o membres d'associacions que ofereixen serveis relacionats amb la inclusió social (tercer sector).

Els aspectes que hem considerat prioritàriament han estat l'àmbit i l'activitat d'inclusió i els col·lectius i perfils a qui van destinades les seves activitats. Alhora, hem preguntat també sobre altres elements necessaris per elaborar el Mapa Local de Serveis per a la Inclusió: de qui depèn l'equipament, la institució, el servei o el programa (Règim); qui posa a la pràctica les activitats (Gestió); qui ho finança (Finançament); i en quina àrea operen (Àmbit Geogràfic d'Activitat).

Com podeu veure en el document annex, s'han fet un total de 50 entrevistes, en què s'ha parlat amb 70 persones de 54 organismes dependents de les diverses administracions que operen a la ciutat, el tercer sector o la iniciativa privada.

Cerca documental i estadística

A més de les entrevistes, també s'ha portat a terme un inventari de documents a partir, fonamentalment, dels recursos municipals, la cerca estadística i els materials aportats per les persones entrevistades.

Tota aquesta informació ens ha permès identificar les potencials fonts d'informació quantitativa que ens estan essent útils per a la segona fase del Programa, és a dir, per construir l'Observatori Permanent de l'Exclusió Social a Santa Coloma (objectiu *e*).

Per altra banda, s'ha procedit a la contrastació dels diferents registres d'entitats de la ciutat: la Guia d'Entitats de la Generalitat de Catalunya, el llistat d'entitats de l'OIAC que apareix al web de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, el Registre de l'Ajuntament, els registres i llistats de què disposen les diverses àrees i departaments de l'Ajuntament, i les informacions obtingudes a través de les entrevistes i el treball de camp.

Coordinació amb agents i experiències de lluita contra l'exclusió social

Un dels objectius plantejats consistia en l'assessorament i la incorporació de la perspectiva d'inclusió social en els diferents programes i serveis (objectiu *d*), i, alhora, ens volíem dotar d'elements que ens resultessin útils de cara a les diferents fases del Programa.

Per aquest motiu, hem exposat i contrastat el PLES amb els professionals i les professionals de l'Àrea, hem establert contactes amb altres departaments i administracions, i hem compilat informació sobre altres experiències que s'estan duent a terme en el camp de la lluita contra l'exclusió social i les iniciatives d'inclusió.

En concret, s'han desenvolupat les actuacions següents:

- Explicació del Programa i la perspectiva sobre exclusió-inclusió social al principi de cada una de les entrevistes realitzades als agents i les agents del territori.
- Presentació pública del Programa als professionals i les professionals, responsables tècnics i responsables polítics de l'Àrea de Benestar i Solidaritat de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet.
- Acció formativa «Els recursos socio-sanitaris i sociolaborals com a eines d'inclusió social», per a les persones professionals de l'empresa municipal GRAMEIMPULS.
- Contacte amb l'Ajuntament de Barcelona, de cara als futurs treballs sobre l'Observatori de l'Exclusió Social.
- Participació en el Projecte transnacional de coordinació oberta **Local Authorities and Social Inclusion (LASI)**. Aquest projecte ha estat finançat per la Comissió Europea en el marc del Programa d'Acció Comunitària per Combatre l'Exclusió Social 2002-2006. Les trobades a què vam assistir foren: març de 2004, Doncaster (Regne Unit); juny, Örebro (Suècia) i setembre, Cork (Irlanda).
- Presentació de l'Ajuntament de Santa Coloma (junt amb l'Ajuntament de Badalona) a la primera convocatòria de la Generalitat de la Llei de barris amb el **Projecte d'intervenció Integral dels 7 barris de la Serra d'en Mena** i participació en les jornades sobre el tema.
- En el marc del PLES, l'Àrea de Benestar i Solidaritat vam presentar una sol·licitud de finançament per focalitzar l'**Observatori de l'exclusió** en els barris del **Fondo, el Raval** i **Santa Rosa**. Alhora, ens vam proposar acordar plans específics d'intervenció per a la zona amb diferents conselleries, per tal de fer més efectiu l'impacte d'aquestes inversions en el territori.

Per últim, cal destacar, especialment, els contactes establerts amb el Departament de Benestar de la Diputació de Barcelona i la Fundació Jaume Bofill, dels quals se n'han derivat:

- compromís de suport material i econòmic per al desenvolupament del PLES, per part del Departament de Benestar de la Diputació de Barcelona,
- compromisos de la Fundació Jaume Bofill de cara a establir col·laboracions concretes en el marc del Programa Local contra l'Exclusió Social.

Els productes de la primera fase

Mapa Local de Serveis per a la Inclusió social

El Mapa Local de Serveis per a la Inclusió Social és un recull o **inventari dels recursos** que hi ha a la ciutat per respondre les noves necessitats i desigualtats socials i/o atendre la població que es troba en situacions de risc d'exclusió social.

En aquest compendi recollim els principals serveis, programes o activitats que desenvolupen tant les administracions com les entitats del tercer sector o les privades, i que poden contribuir a fer front a les situacions de vulnerabilitat que pateixen alguns ciutadans i ciutadanes.

En conseqüència, aquest Mapa ha estat plantejat, d'una banda, com una eina que haurà de ser útil per conèixer els recursos de què disposem a Santa Coloma de Gramenet per fer front a l'exclusió social, però també per facilitar i/o contribuir a agilitzar i vertebrar millor els diversos agents i les actuacions entorn de la inclusió social.

Des d'aquesta perspectiva, hem optat per construir un mapa en forma de **base de dades**, consultable a través del web municipal. Aquesta aplicació s'ha treballat junt amb el Departament d'Informàtica de l'Ajuntament de Santa Coloma, i s'actualitzarà anualment per mitjà de qüestionaris adreçats a les entitats i institucions que operen a la ciutat.

Aquesta base de dades permetrà fer recerques en funció de:

- l'àmbit a què fa referència l'activitat,
- el col·lectiu al qual va destinada i, si escau, el perfil concret d'exclusió social que atén,
- i l'àrea o el territori que abraça l'activitat.

En la mesura en què el Mapa de Serveis per a la Inclusió està relacionat amb la base de dades de l'OIAC, també és possible consultar:

- la institució o l'entitat que ofereix el servei, programa o activitat en concret (nom de la institució o entitat i ubicació física en el mapa de Santa Coloma de Gramenet),
- i el lloc o l'equipament on es fa l'activitat (ubicació física en el mapa de Santa Coloma de Gramenet).

D'aquesta manera, el mapa resultarà útil no només per als professionals i les professionals de les diverses administracions, sinó també per a totes les persones que treballen des de les entitats del tercer sector i l'àmbit privat, i per a la resta de la ciutadania de Santa Coloma.

Recull de dades estadístiques sobre l'exclusió social a Santa Coloma

Ja hem fet referència al recull de dades estadístiques que vam avançar en els primers mesos del Programa en el punt de la «Cerca documental i estadística».

Durant aquesta primera fase del PLES hem compilat les fonts de les dades objectivables a què hem tingut accés a partir dels recursos municipals, però les entrevistes que hem fet també al llarg d'aquest període ens han permès identificar altres fonts d'informació quantitativa.

La sistematització de les fonts estadístiques municipals és un requisit necessari per mesurar les necessitats de les persones i els riscos d'exclusió social que trobem a la ciutat; alhora, ens permet avaluar l'oferta assistencial i la seva qualitat en termes de cobertura. Un i altre element formen part de l'Observatori de l'Exclusió i la Inclusió Socials.

AVANÇ MEMÒRIA SEGONA I TERCERA FASES DEL PLES (2005-2006).

La segona fase del Programa Local contra l'Exclusió Social s'estén de gener a desembre de 2005. El plantejament principal d'aquesta etapa era obtenir un coneixement fiable sobre les necessitats, les desigualtats i els col·lectius en risc a Santa Coloma de Gramenet. Secundàriament, també es van establir altres objectius:

- a) Continuar l'assessorament per a la incorporació de la perspectiva d'inclusió social en els diferents programes i serveis ja existents.
- b) Elaborar indicadors d'exclusió a partir de les dades existents i fixar les línies interpretatives. Aquest treball suposaria la construcció d'un observatori permanent de l'exclusió social a la ciutat.
- c) Disseny del Programa Local de Lluita contra l'Exclusió. Aquest disseny es faria de manera participativa (integrant el màxim d'agents i àrees de govern) i progressiva (s'aniran treballant progressivament els diferents àmbits d'actuació, sense que per aquest motiu es perdi de vista la necessitat de definir actuacions integrals).
- d) Posada en marxa progressiva del Programa Local de Lluita contra l'Exclusió

Els dos grans productes previstos per a aquest període són:

- **Observatori Permanent de l'Exclusió Social a Santa Coloma**
- Primer esborrany del **Pla per la Inclusió Social**

La tercera i darrera de les fases del Programa s'estendrà al llarg de tot el 2006. En aquesta etapa ens plantejàvem cercar estratègies o fórmules de treball per donar resposta a les necessitats detectades a la ciutat i a les desigualtats existents. En conseqüència, els objectius que calia desenvolupar eren:

- a) Continuació de la posada en marxa progressiva del Pla per la Inclusió Social.
- b) Definició d'una metodologia d'avaluació que permeti anar revisant anualment la implementació del Programa Local contra l'Exclusió Social.
- c) Avaluació dels passos fets fins al moment.
- d) Definició d'estratègies de futur.

I els resultats previstos per a aquesta fase:

- **Pla per la Inclusió Social** de Santa Coloma de Gramenet
- **Metodologia d'avaluació** del Pla per la Inclusió Social

Enfocament i criteris metodològics

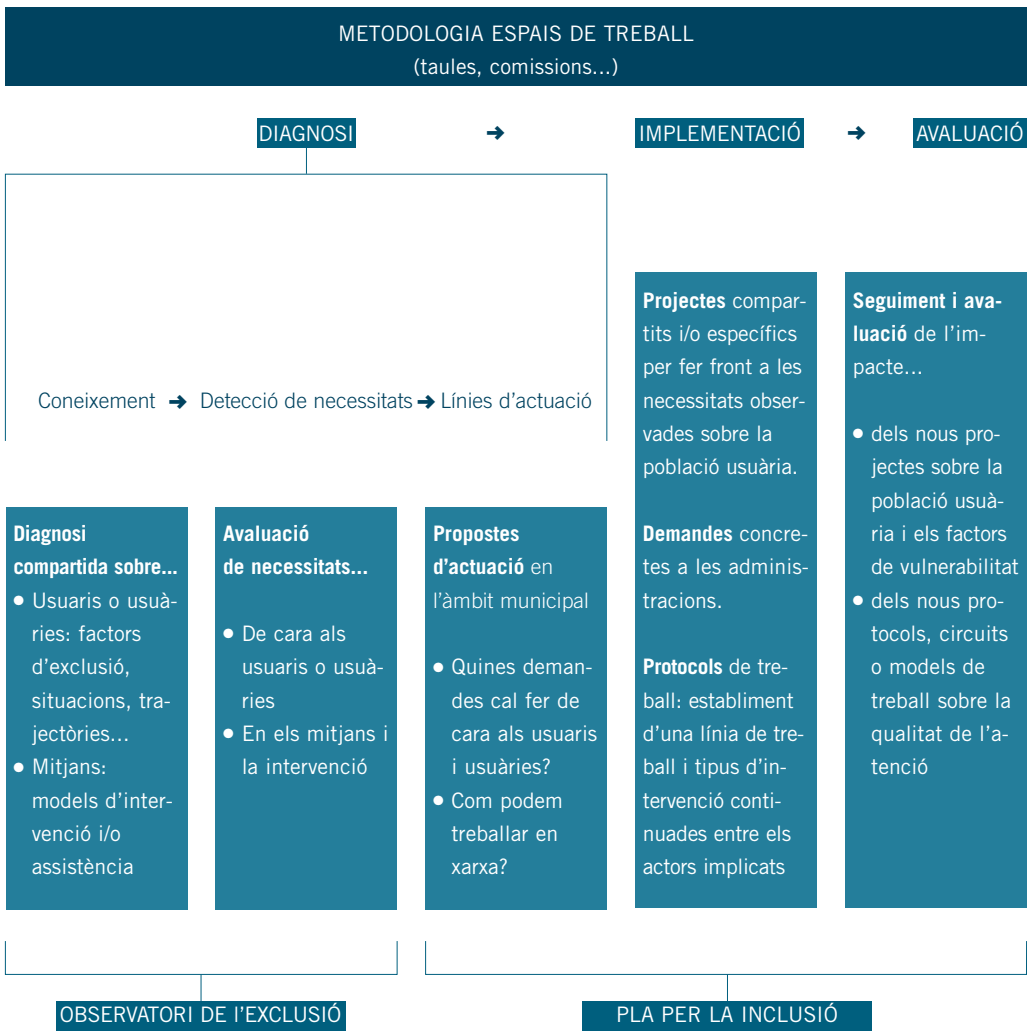
En la mesura en què part dels objectius de la segona i la darrera fases del Programa es troben íntimament relacionats, hem dissenyat una estratègia de treball que resulti útil tant per a l'una com per a l'altra.

L'**Observatori Permanent de l'Exclusió i la Inclusió Social** ha estat concebut com una eina que permeti copsar la incidència i l'evolució dels processos d'exclusió, tant des d'una òptica quantitativa com qualitativa.

En el seu vessant quantitatiu, l'Observatori es conforma com una **aplicació informàtica de tipus estadístic** que ens permetrà mapitzar territorialment la vulnerabilitat social. Aquesta aplicació es nodreix de diverses fonts estadístiques que genera, principalment, l'Ajuntament de Santa Coloma, així com altres fonts oficials d'informació. Per tal que l'Observatori pugui ésser una eina de qualitat que s'actualitzi regularment també serà necessària la implicació dels departaments que generen dades, així com de la Unitat d'Analistes que comparteixen les àrees de Benestar i Solidaritat i Serveis a la Persona i Sostenibilitat.

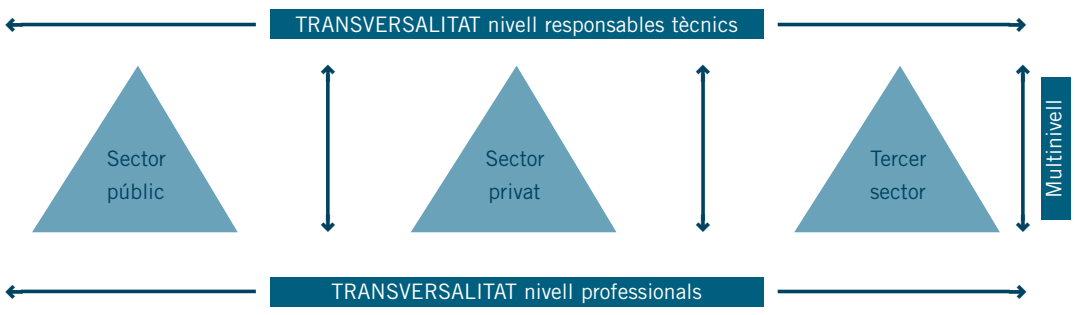
Pel que fa a la informació qualitativa (i part de la quantitativa), l'Observatori es nodreix de diferents **espais participatius** (taules, comissions...) en els quals tenen veu les persones professionals de cada sector i/o els agents professionalitzats del territori.

En aquests espais hi està tenint lloc la **diagnosi i el seguiment** de les situacions que s'han considerat prioritàries de cara a la intervenció, però, alhora, aquests mateixos espais seran una de les peces clau del Pla per la Inclusió Social (*vegeu l'organigrama «Metodologia Espais de treball»*).

El fet de treballar per mitjà d'espais de relació sectorial i multisectorial respon a la voluntat de garantir la **transversalitat** i l'estratègia **multinivell**, en el sentit d'establir consensos i coordinacions tant entre els responsables tècnics de cada sector o temàtica per abordar, com entre les persones professionals que treballen a primera línia.

Tot plegat s'està portant a la pràctica tenint també en compte que hi participin tant les diverses administracions que operen en el territori, com les entitats del tercer sector (associacions que ofereixen serveis) i les entitats de caràcter privat (fundacions, etc.)

Per altra banda, l'Observatori i el Pla es nodreixen mútuament, en la mesura en què un i altre formen part de dos grans projectes que l'Ajuntament de Santa Coloma va sol·licitar i està desenvolupant (vegeu l'organigrama «Observatori Permanent de l'Exclusió Social»):

- El **Projecte europeu EQUAL «ESPAIS per a la motivació i ubicació de persones amb dificultats en el mercat laboral»**, junt amb els ajuntaments de Sant Adrià de Besòs i Badalona.
- El Projecte EQUAL ESPAIS està dedicat, en la seva primera fase, a l'estudi dels factors d'exclusió sociolaboral, un dels apartats de l'Observatori de Santa Coloma i, alhora, un dels temes que s'han considerat prioritaris a l'hora d'intervenir.
- El **Projecte d'intervenció Integral dels 7 barris de la Serra d'en Mena**, junt amb l'Ajuntament de Badalona.

El Projecte d'intervenció integral afecta als barris del Fondo, el Raval i Santa Rosa, que també ha estat el territori prioritzat de cara a l'estudi i la intervenció.

En definitiva, les actuacions que estan tenint lloc aquest 2005 (i que afecten tant l'Observatori com el Pla) es concentren en aquells àmbits temàtics i territoris en els quals s'han pogut detectar situacions que requereixen una intervenció prioritària.

- **Persones altament vulnerables a l'exclusió sociolaboral**
- **Infants, adolescents i joves altament vulnerables, en edat d'escolarització obligatòria**
- **Persones amb drogodependències i trastorns mentals**
- **Territoris altament vulnerables** (el Fondo, el Raval i Santa Rosa)

Per últim, cal destacar una altra manera de treballar que s'assenta en el pressupòsit que és possible i desitjable un enriquiment mutu quan intercanviem coneixements, sabers i experiència.

D'acord amb aquest principi, totes les actuacions de l'Observatori i del Pla comparteixen la voluntat de treballar participativament, comptant amb la resta d'agents que intervien en cada tema, i d'acord amb els marcs i les estructures ja creades.

Les activitats de la segona i tercera fases

Per acabar, exposem algunes de les estratègies i actuacions que s'han dut o s'estan duent a terme en aquest 2005 i els productes que se n'han derivat.

Taules de treball

Crear **taules de treball** amb els professionals i les professionals dels diversos sectors temàtics, començant per aquells àmbits que s'han considerat prioritaris: escolarització obligatòria, salut i benestar, ocupació i habitatge.

En aquests espais s'ha començat a treballar conjuntament per tal d'establir coordinacions estables que es podrien concretar per mitjà de l'elaboració de circuits de derivació i protocols de detecció de situacions de risc, seguiment i actuació.

Actualment, es troben en marxa els espais següents:

- **Taula d'inclusió sociolaboral**

Per al desplegament del Projecte EQUAL ESPAIS s'ha creat un espai de treball en què convergim el Departament de Promoció Econòmica i Ocupació, el Departament de la Dona i l'Àrea de Benestar i Solidaritat.

- **Taula d'inclusió per a la infància i l'adolescència en risc**

Amb la voluntat de consolidar la línia de treball engegada pel grup de professionals que es constituïren com a EREIA, i aprofitant el marc dels CTIC, hem engegat els contactes per establir el treball conjunt entre: el Servei d'Educació de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, el Servei de Salut Pública i Consum, el Servei de Serveis Socials, l'Institut Català de la Salut (ICS) i la resta d'agents que intervenen en aquest camp.

Comissió de Benestar i Salut

A partir de la creació del **Grup Impulsor de la Comissió de Benestar i Salut**, consolidar la **Comissió de Benestar i Salut** en el marc del Consell de Ciutat. Entenem que aquesta Comissió pot resultar un espai adequat per treballar amb el conjunt d'agents directament implicats en la prestació de serveis d'atenció als col·lectius més vulnerables de Santa Coloma de Gramenet.

El 22 de febrer de 2005 va tenir lloc la primera reunió del Grup Impulsor de la Comissió de Benestar i Salut. En aquest espai es va acordar treballar específicament i per separat diversos temes: voluntariat i aliments; salut mental i drogodependències; i exclusió social. A dia d'avui s'han creat i engegat al si del Grup Impulsor de la Comissió de Benestar i Salut els espais de treball següents:

- **Grup de Voluntariat i Aliments**

Conformat per les entitats públiques, privades i del tercer sector que treballen en temes de voluntariat i suport social, aquest grup s'ha encarregat de discutir i engegar el Programa de Voluntariat i el Programa d'Aliments Solidaris.

- **Taula de Salut Mental i Drogodependències**

Aquest espai està format pels diferents agents que treballen a Santa Coloma de Gramenet en una o altra àrea: els serveis de Salut Pública i Consum i Serveis Socials, el Departament de Promoció Econòmica, els EBASP, els centres d'atenció primària de salut, l'Hospital Esperit Sant, la delegació territorial de Benestar i Família, etc.

Sessions de treball i intercanvi

Per **sessions de treball i intercanvi entre les persones professionals**. Aquestes sessions ens estan essent útils, d'una banda, per discutir els continguts i la metodologia del Programa, i per aportar elements formatius als professionals i les professionals en matèria d'exclusió i inclusió socials. D'altra banda, permeten que les persones professionals de diferents serveis i/o departaments, coneguin de primera mà l'oferta de recursos, les formes d'organització i els criteris de la resta.

En aquests moments s'estan fent sessions encreuades entre el Departament de Promoció Econòmica i Ocupació, el Servei de Serveis Socials, el Departament de la Dona i el Servei de Salut Pública i Consum.

Coordinació amb agents i experiències de lluita contra l'exclusió social

Continuar i aprofundir en les **coordinacions amb agents i experiències** de lluita contra l'exclusió social i per la inclusió, iniciades en la primera fase del Programa. Aquests intercanvis i/o treballs conjunts han estat ampliat amb:

- Avaluació de la qualitat dels serveis de Serveis Socials (Benchmarking de la Diputació de Barcelona)
- Participació en el Congrés sobre Exclusió Social i Microcrèdits (Madrid, 9 i 10 de març de 2005)
- Participació en la Fira de Serveis Socials organitzada per la Diputació de Barcelona (abril 2005)

- Continuació del Projecte transnacional de coordinació oberta **Local Authorities and Social Inclusion** (LASI). Participació en les trobades d'abril de 2005 a Cork (Irlanda), maig a Klaipeda (Lituània), setembre a Santa Coloma de Gramenet i Sant Adrià de Besòs (Espanya), i octubre a Londres (Regne Unit).

Cal destacar que el Programa Local contra l'Exclusió Social i els treballs que se n'han derivat fins al moment han estat posats a revisió paritària per part de la resta de socis transnacionals. Aquesta avaluació ha estat fixada en un informe amb resultats satisfactoris, que avalen el PLES com una bona pràctica per a la inclusió social.

- Participació en el Programa europeu URBACT, 4th REGENERA WORKSHOP «Employment and economic development in urban regeneration projects» (Sant Adrià de Besòs, 17, 18 i 19 de març de 2005, i La Haya, desembre de 2005).
- Participació en el Fòrum Mundial d'Autoritats Locals de Perifèries, com a membres del Fòrum Mundial d'Autoritats Locals (Nanterre, França, març de 2006).
- Participació com a membres de la xarxa de la Comissió d'Inclusió Social i Democràcia Participativa de Ciutats i Governos Locals Units.

Els productes de la segona i tercera fases

Observatori Permanent de l'Exclusió Social

Com s'ha assenyalat anteriorment, l'Observatori Permanent sobre l'Exclusió Social ha estat concebut com una eina per mesurar de manera quantitativa i qualitativa el fenomen de l'exclusió social a Santa Coloma de Gramenet.

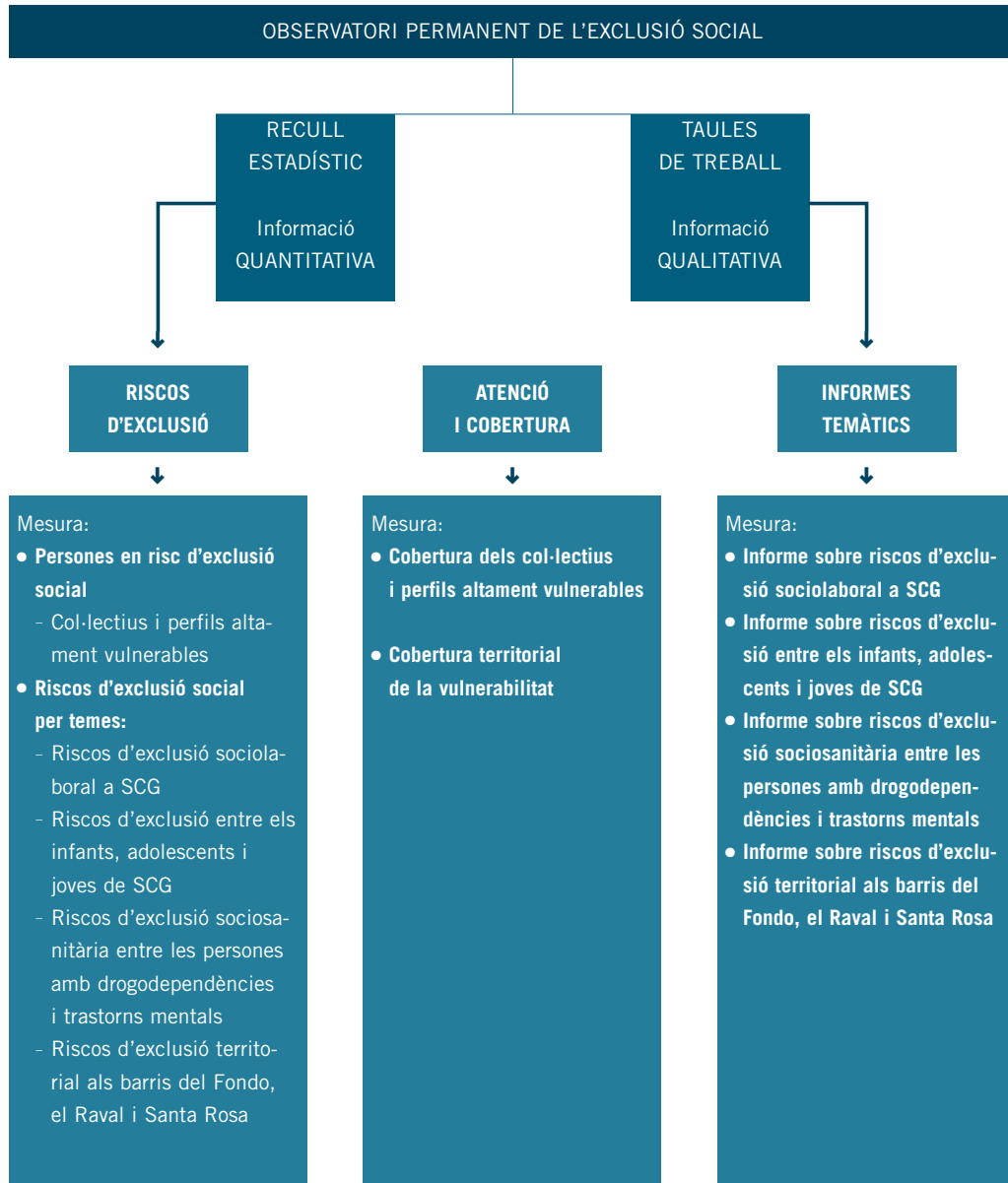
Per fer-ho possible, ens hem interessat a obtenir informacions sobre els col·lectius que es troben en situació d'alt risc social, però també sobre els elements que fan vulnerables aquestes persones, i l'atenció que reben per part de les administracions (*vegeu l'organigrama «Observatori Permanent de l'Exclusió Social»*).

Quant a l'aplicació informàtica, vinclem l'Observatori amb el Mapa de Serveis per a la Inclusió, de tal manera que puguem visualitzar també l'oferta de recursos que hi ha a la ciutat.

Pla per la Inclusió Social

D'acord amb els criteris metodològics i les prioritats assignades d'intervenció, durant aquest 2005 s'ha dissenyat i posat en marxa el **Pla per la Inclusió Social** en els termes que apareixen a continuació (*vegeu l'organigrama «Pla per la Inclusió Social»*).

OBSERVATORI PERMANENT DE L'EXCLUSIÓ SOCIAL

PLA PER LA INCLUSIÓ SOCIAL

